

Đạo đức Phật giáo dựa căn bản trên Giới-Định-Tu và được soi sáng bởi lý duyên khởi, tứ đế, nhân quả-Luân hồi và vô ngã... trong bài phát biểu này tôi chỉ nêu lên nguồn gốc và mục đích của Giới nhằm giải đáp phần nào thắc mắc của các Phật tử, các nhà nghiên cứu khi đề cập đến vấn đề Giới luật của đạo Phật.

Nguồn Gốc Đạo Đức Phật Giáo

Thích Chí Thiện

(Hội thảo "Đạo đức Phật giáo trong thời hiện đại", Viện Nghiên cứu Phật học VN, Sài Gòn, 1993)

--- o0o ---

Đạo đức Phật giáo dựa căn bản trên Giới-Định-Tu và được soi sáng bởi lý duyên khởi, tứ đế, nhân quả-Luân hồi và vô ngã... trong bài phát biểu này tôi chỉ nêu lên nguyên gốc và mục đích của Giới nhằm giải đáp phần nào thắc mắc của các Phật tử, các nhà nghiên cứu khi đặt câu hỏi về vấn đề Giới luật của đạo Phật. Nguyên tắc thứ nhất có phải đạo đức Phật giáo là một thứ đạo đức duy tâm và mục đích của nó là xây dựng hạnh phúc cho thế giới bên kia? Câu hỏi thứ 2: Giới luật của đạo Phật phải chăng là những giáo điều ràng buộc và hãm dọa tín đồ rằng ai phạm giới sẽ dọa dọa người?

Những vấn đề này cần phải được giải đáp, có thể chúng ta mới thấy được chân giá trị đích thực của nên đạo đức Phật giáo.

Đức Phật Thích Ca Mâu Ni sau khi thành đạo ở nơi gọi là Bồ Đề, đã quy tụ đệ tử và với xã hội và cuộc sống của con người bình thường. Mục đích giáo hóa của Đức Phật nhằm đem lại sự an lạc, hạnh phúc cho con người. Những gì Đức Phật giảng dạy đều bắt nguồn từ cuộc sống, từ hoàn cảnh và con người cụ thể. Cũng vậy Đức Phật chỉ ra giới luật nhằm xây dựng một nền đạo đức làm nền tảng cho sự thăng tiến tâm linh và hạnh phúc cho nhân loại.

Tại vùng nước Uyển, Đức Phật chuyển bánh xe pháp luân lần đầu tiên trên thế gian này. Sau bài thuyết pháp, 5 vị Sa môn nhóm Tôn gi Kiêu Trư N Nh là những người bạn cũ của Ngài từ bỏ con đường tu khổ hạnh ép xác, cả 5 vị xin quy y và sau đó được gọi là qu A La Hán là người thi hành trong hành đạo Phật. Đó là 5 vị đầu tiên xuất gia của Phật và cũng là giáo đoàn Tăng gia Phật giáo đầu tiên, cơ sở cho giáo hội sau này.

Từ đó, bắt đầu từ đạo Phật đặt chân đến đầu tiên là dựa trên cơ sở bi và trí tuệ. với nhân cách siêu việt và lòng từ vô lượng, Ngài đã thu phục được lòng người. Do đó, đức của Ngài (xuất gia cũng như tại gia) mới ngày càng đông.

Vào năm thứ 3 sau ngày Đức Phật thành đạo, Vua Bimbisàra nước Ma Kiệt Đà sau khi quy y đã dâng cúng Phật rừng Trúc Lâm. Trong đó nhà vua cho xây cất dãy phòng nghỉ để dùng làm thiền xá. Có thể nói đây là trú xứ đầu tiên, một đầu mối giai đoạn mới, một manh nha của việc trú có tính cách định cư, khác với lối sống lang thang của các đoàn Sa môn lúc bấy giờ.

- 1/ Đĩ Tăng giỏ đĩĩ c mĩ mĩn.
- 2/ Đĩ Tăng giỏ đĩĩ c an lĩ c.
- 3/ Đĩ chĩ ngĩ các Tĩ kheo khĩ chĩ ngĩ.
- 4/ Đĩ chũng Tĩ kheo đĩĩ c an ĩn hĩa thuĩn
- 5/ Đĩ chĩ ngĩ các lĩ u hoĩ c trong hiĩn tĩ i.
- 6/ Đĩ ngĩng ngĩ a các lĩ u hoĩ c đĩ i sau
- 7/ Đĩ tĩ o tin tĩĩ ng cho nhĩ ng ngĩĩ i ít tin tĩĩ ng
- 8/ Đĩ tăng đĩ c tin cho nhĩ ng ngĩĩ iĩ cĩ lĩng tin
- 9/ Đĩ Chĩnh phĩp đĩĩ c vĩ ng bĩn
- 10/ Đĩ phĩ trĩ cho luĩ t.

"Nĩy UPĩli, đĩy lĩ 10 lý do nhĩ m đĩ y đĩ các đĩ tĩ Nhĩ Lĩ i vĩ lĩ mĩ c đĩch giĩ ng đĩ y giĩ i bĩn" (bĩn đĩ ch cĩ a Hĩa thĩĩ ng Minh Chĩu)

Nhĩ vĩ y cĩu hĩ i thĩ nhĩ t đĩ đĩĩ c trĩ lĩ i, đĩ o đĩ c Phĩ t giỏo khĩng phĩ i lĩ mĩ t thĩ đĩ o đĩ c duy tĩm, nĩ xuĩ t phĩt tĩ kinh nghiĩ m, tĩ thĩ c tĩ cuĩ c sĩ ng vĩ trong mĩ i quan hĩ giĩ a ngĩĩ i vĩ ngĩĩ i. Đĩ ng thĩ i mĩ c đĩch cĩ a nĩ lĩ nhĩ n xĩy đĩ ng sĩ nĩ lĩnh hĩ nh phĩc cho thĩ giĩ i vĩ con ngĩĩ i hiĩn tĩ i.

Trĩn cĩ sĩ nĩy chũng ta sĩ lĩm sĩng tĩ vĩn đĩ thĩ 2 đĩĩ c nĩu trong bĩi tham luĩn nĩy. Giĩ i luĩ t cĩ a đĩ o Phĩ t khĩng phĩ i lĩ nhĩ ng giỏo đĩ u rĩng buĩ c vĩ hĩm đĩ a tĩn đĩ, mĩ c dũ mĩ i lĩn thĩ tam qui ngĩ giĩ i hay Tĩ kheo giĩ i, Bĩ tĩt giĩ i đĩ trĩ thĩnh ngĩĩ i đĩ tĩ cĩ a Phĩ t, các giĩ i tĩ phĩt nguyĩn phĩ ng trĩ nhĩ ng đĩ u giĩ i cĩ a Phĩ t, các giĩ i tĩ phĩt nguyĩn phĩ ng trĩ nhĩ ng đĩ u giĩ i cĩ a Phĩ t chĩ. ĩ đĩy lĩ sĩ tĩ nguyĩn, tĩ giĩc hoĩn tĩn, mĩ c đĩch cĩ a nĩ lĩ tĩ o trong tĩm tĩ cĩ a ngĩĩ i giĩ i tĩ mĩ t sĩ thĩ c tĩ nh thĩ t sĩ, tĩ o nĩn mĩ t ý thĩ c đĩ o đĩ c cho nhĩ ng hĩnh đĩ ng trong cuĩ c sĩ ng cĩ a mĩnh vĩ vĩ mĩ i ngĩĩ i xung quanh trong gia đĩnh vĩ xĩ hĩ i.

Sau khi thĩ giĩ i, nĩ u hĩnh giĩ thĩ c hiĩn nhĩ ng hĩnh đĩ ng vi phĩ m các đĩ u giĩ i mĩ t cĩch cĩ ý thĩ c thĩ i cĩ thĩ Sĩm hĩ i (trĩ 4 đĩ u giĩ i quan trĩ ng cĩ a hĩng xuĩ t gia). Sĩm hĩ i ĩ đĩy khĩng phĩ i lĩ sĩ rĩ a tĩ i hay chuĩ c tĩ i, mĩ chĩnh lĩ sĩ thĩ c tĩ nh đĩ i vĩ i hĩnh vi khĩng hĩ p vĩ i đĩ o đĩ c cĩ a mĩnh đĩ ĩnh hĩĩ ng khĩng tĩ t cho bĩn thĩn vĩ cho mĩ i ngĩĩ i, tĩ đĩ phĩt sinh sĩ hĩ thĩn vĩ khĩ i lĩn ý thĩ c sĩ a đĩ i nhĩ m đĩm lĩ i sĩ an lĩ c, nĩĩ m vui, hĩ nh phĩc cho tha nhĩn vĩ cho bĩn thĩn.

Rĩ tĩng Giĩ i luĩ t cĩ a đĩ o Phĩ t lĩ đĩ o đĩ c thĩĩ t thĩ c hiĩn tĩ i, lĩ nĩn tĩ ng cho cuĩ c sĩ ng hĩ nh phĩc vĩ con đĩĩ ng phĩt trĩĩn tĩm lĩnh.

Căn b n đ o đ c y đ c đúc k t trong bài k :

Ch làm các đ i u ác
Hãy làm các h nh lành
Gi tâm ý trong s ch
y l i ch Ph t đ y (Kinh Pháp Cú)

Đó là con đ ng đ chúng ta thành đ t s t do và h nh phúc th t s ngay trong cu c s ng c a chúng ta và trên th gian này ch không ph i m t th gi i xa xă m nào khác. B i vì :

"T do là ung dung trong ràng bu c
H nh Phúc là t t i trong kh đau".

--- o0o ---

Thích Chí Th n